

		سؤالات امتحان درس: فارسی (دهم)	
		امتحانات خرداد ماه ۹۸	
		نام و نام خانوادگی:	
		پایه: دهم تجربی-ریاضی	
نام دبیر: شعبانی-خوشوقت		رشته: مشترک دهم	
تعداد صفحات: ۳		مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	
شماره کارت:		تاریخ آزمون: ۱۳۹۸ / ۳ / ۲۰	
پاسخ نامه: دارد ☐ ندارد ☒		ساعات شروع: ۱۳:۳۰	
ردیف	شرح سؤالات	پارم	پارم
۱	قلمروی زبانی (۷ نمره) معنی واژه های مشخص شده را با توجه به عبارت و شعر بنویسید. الف) زمین آهنین شد سپهر آبنوس پ) کم کسی زابدال حق آگاه شد ج) دلاک و قیم درآمدند ب) زمین نمط آن مست شده از غرور ت) بتازد به نیرنگ تو توین من چ) چور عدخروشان یکی ونله کرد	۱/۵	
۲	ب) املاي واژگان (۱/۵ نمره) نادرستی های املايي را در عبارت های زیر بیابید و درست آن ها را بنویسید. الف) تصویر سرتیپ را با ذمایم و تعلیقات در نهایت مهارت کشید ب) آب عجل که هست گلوگیر خاص و عام ابر حلق ویردهان شمانیز بگذرد	۰/۵	
۳	املاي درست واژگان را از داخل کمانک انتخاب کنید و در پاسخ نامه بنویسید. الف) قلب و سوی چشم مابه خطوط و (ستور-سطور) این کاغذها و کلمات بسته بود. ب) جولقی ای سربرهنه می گذشت/ باسری می چوپشت (تاس-طاس) و طشت ج) کمان را بمالید رستم به چنگ / به (شست-شصت) اندر آورده تیر خدنگ ه) صد هزاران این چنین (اشباه-اشباح) بین فرقتان هفتاد ساله راه بین	۱	
۴	در جمله های زیر نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. «سپهد <u>عنان</u> ازدها را سپرد به خشم از جهان روشنایی ببرد نیاشی بس <u>ایمن</u> به بازوی خویش خورد گاونادان زبهلوی <u>خویش</u> »	۱	
۵	ساختمان واژه های مشخص شده را بنویسید «از اینکه دودختر ایرانی در نظر آنها اینقدر <u>خطر آفرین</u> بودند، احساس غرور و استقامت <u>بیشتری</u> می کردم»	۰/۵	
۶	باتوجه به سروده ی زیر یک «ترکیب وصفی و اضافی» مشخص کنید. مگراز کدام باده ی مهرمست بودی / که باتازبانه ی هشتاد زخم بر خود حد زدی.	۰/۵	
۷	درباره کاربرد کلمه "را" در بیت زیر توضیح دهید. هدیه ها می داد هر درویش را تا بیاید نطق مرغ خویش را	۰/۵	
۸	کدام قسمت از جمله زیر حذف شده است؟ نوع حذف را بنویسید «قصه حال یوسف (ع) را نیکونه از حسن صورت او گفت، بلکه از حسن سیرت او گفت؛ زیرا که نیکو خو، بهتر هزار بار از نیکو رو»	۰/۵	

۰/۱۵	جدول مقابل را کامل کنید	واژه	هم آوایی واژه	مترادف	۹											
		قضا														
۰/۱۵	برای واژه مشخص شده در مصراع « بپوشید درع سواران جنگ » شیکه معنایی بنویسید					۱۰										
۱	<p><u>قلمروی ادبی (۵ نمره)</u></p> <p>* در عبارت های زیر آرایه های ادبی داخل پرانتز را بیابید.</p> <p>الف) در بدایت بتدوچاه بود و در نهایت تخت و گاه بود (سجع)</p> <p>ب) بادی که در زمانه بسی شمع ها بکشت هم بر چراغدان شما نیز بگذرد (استعاره)</p> <p>پ) دی می شد و گفتم صنما عهد به جای آر گفتاغلطی خواجه در این عهد و فانیست (ایهام)</p> <p>ت) چنان ننگش آمد ز کار هجیر که شد لاله رنگش به کردار قیر (تشبیه)</p>					۱۱										
۰/۲۵	<p>واژه مشخص شده در بیت زیر چه نوع آرایه ادبی دارد؟</p> <p>من آزاده از خاک آزادگانم گل صبر می پرورد دامن من</p>					۱۲										
۰/۲۵	<p>قافیه بیت زیر چه نوع آرایه ی ادبی دارد؟</p> <p>چون بسی ابلس آدم روی هست پس به هر دستی نشاید داد دست</p>					۱۳										
۱	<p>هر یک از عبارات و اشعار گروه الف را با توجه به آرایه های موجود در گروه ب متصل کنید.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) از قیاسش خنده آمد خلق را</td> <td>کوچو خود پنداشت صاحب دلق را (۱) استعاره</td> </tr> <tr> <td>ب) جزا ز جام توحید هر گز ننوشم</td> <td>زنی گربه تیغ ستم گردن من (۲) اغراق</td> </tr> <tr> <td>ج) درین این پرده نیلوفری</td> <td>کیست کند با چومنی همسری (۳) اضافه تشبیهی</td> </tr> <tr> <td>د) خروش سواران و اسبان زدشت</td> <td>ز بهرام و کیوان همی برگذشت (۴) جناس</td> </tr> </tbody> </table>					الف	ب	الف) از قیاسش خنده آمد خلق را	کوچو خود پنداشت صاحب دلق را (۱) استعاره	ب) جزا ز جام توحید هر گز ننوشم	زنی گربه تیغ ستم گردن من (۲) اغراق	ج) درین این پرده نیلوفری	کیست کند با چومنی همسری (۳) اضافه تشبیهی	د) خروش سواران و اسبان زدشت	ز بهرام و کیوان همی برگذشت (۴) جناس	۱۴
الف	ب															
الف) از قیاسش خنده آمد خلق را	کوچو خود پنداشت صاحب دلق را (۱) استعاره															
ب) جزا ز جام توحید هر گز ننوشم	زنی گربه تیغ ستم گردن من (۲) اغراق															
ج) درین این پرده نیلوفری	کیست کند با چومنی همسری (۳) اضافه تشبیهی															
د) خروش سواران و اسبان زدشت	ز بهرام و کیوان همی برگذشت (۴) جناس															
۰/۱۵	<p>در شعر زیر میان واژه ها مشخص شده چه آرایه ای را در ذهن تداعی می کنند؟</p> <p>الف) ابر و باد مه و خورشید فلک در کارند تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری</p> <p>ب) هر دونی خوردند از یک آبخور این یکی خالی و آن پر از شکر</p>					۱۵										
۲	<p><u>شعر حفظی</u> * بیت های زیر را تکمیل کنید.</p> <p>الف) شمارا چو باوریه یزدان بود</p> <p>ب) که به ماسوا فکندی همه سایه همارا</p> <p>ج) ز نوای مرغ یاقق بشتو که در دل شب</p> <p>د) که نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل</p>					۱۶										
	<p>۱۷</p>															
۴	<p>قلمروی فکری (۸ نمره) * معنی ابیات زیر را به نثر ساده امروزی بنویسید.</p> <p>۱) گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاه دار سر رشته تا نگه دارد (۱)</p> <p>۲) که هم رزم جستی هم افسون و رنگ نیامد ز کار تو بر دوده ننگ (۱۵)</p>					۱۸										

	<p>(۳) توران جنوب نامیدم لای مسافر دیرین بر زوی خار و درد (۱۵)</p> <p>(۴) تویی رزاق هر پید او پنهان (۱۵)</p> <p>(۵) بزرگان به هر حق و باطلی از جای نشوند (۱۵)</p> <p>(۶) معلم گریزی رندانه زد. (۱۵)</p> <p>(۷) مخذول ونلان استرحام می کرد (۱۵)</p>
۱۵	<p>ب) مفهوم عبارات مشخص شده را در ابیات زیر بنویسید؟</p> <p>الف) چوسهراب شیراوژن اورا بیدید بخندیدولپ رابه دندان گزید</p> <p>ب) پی بردیم راه دست خودش هم نیست و این بار اناق از جا کنده شد</p>
۱۵	<p>مفهوم مصراع دوم بیت زیر از حافظ چیست؟</p> <p>حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست که آشنا سخن آشنا نگه دارد</p>
۰/۱۲۵	<p>در سروده زیر کدام ویژگی بارز حضرت علی (ع) دیده می شود؟</p> <p>«همتای آفتاب به خانه یتیمکان بیوه زنی تابیدی اوصولت حیدری را دست مایه شادی کودکانه شان کردی.»</p>
۰/۱۲۵	<p>مثل «گندم نمای جو فروش مباح»، آدمی را از چه بر حذر می دارد؟</p>
۰/۱۵	<p>در عبارت زیر نویسنده بر چه چیزی تاکید دارد؟</p> <p>نیکوترین اندر زمن به تو این است: «تا آن جا که ممکن است بارش را بردوش گرفتن.»</p>
۰/۱۵	<p>مفهوم بیت «مپندار این شعله افسرده گردد // که بعد از من افروزد از مدفن من» چیست؟</p>
۰/۱۵	<p>دریافت خود را از سروده زیر بنویسید؟</p> <p>«با بدان کم نشین که صحبت بد آفتابی بدین بزرگی را لکه ای ابر ناپدید کند.»</p> <p>گرچه پاکی تو را پلید کند</p>
۰/۱۵	<p>مفهوم «مصراع اول» بیت زیر چیست؟</p> <p>تو قلب سپه رابه آیین بدار من اکنون پیاده کنم کارزار</p>
۰/۱۵	<p>در سروده زیر:</p> <p>ای سرزمینی که ز خاکت خوشه های گندم می روید و پیامبران بر می خیزند.</p> <p>الف) «پیامبران بر می خیزند» چه مفهومی دارد؟</p> <p>ب) مقصود از «خوشه های گندم» چیست؟</p>

پیروزی و نیک فرجامی بهره شما باد

فرورداد ۹۸

	<p>۳) تور جنوب نامیدم ای مسافر دیرین بر زوی خار و درد (۱۵)</p> <p>۴) تویی رزاق هر پید او پنهان (۱۵)</p> <p>۵) بزرگان به هر حق و باطلی از جای نشوند (۱۵)</p> <p>۶) معلم گریزی رندانه زد. (۱۵)</p> <p>۷) مخذول و نالان استرحام می کرد (۱۵)</p>	
۱۵	<p>ب) مفهوم عبارات مشخص شده را در ابیات زیر بنویسید؟</p> <p>الف) چوسهراب شیراوژن اورا بدید بخندید و لب رابه دندان گزید</p> <p>ب) پی بردیم راه دست خودش هم نیست و این بار افاق از جا کنده شد</p>	۱۹
۱۵	<p>مفهوم مصراع دوم بیت زیر را حافظ چیست؟</p> <p>حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست که آشنا سخن آشنا نگه دارد</p>	۲۰
۰/۲۵	<p>در سروده زیر کدام ویژگی بارز حضرت علی (ع) دیده می شود؟</p> <p>«همتای آفتاب به خانه یتیمان بیوه زنی تابیدی / لوصولت حیدری را / دست مایه شادی کودکانه شان کردی.»</p>	۲۱
۰/۲۵	<p>مثل «گندم نمای جو فروش مباش»، آدمی را از چه بر حذر می دارد؟</p>	۲۲
۰/۱۵	<p>در عبارت زیر نویسنده بر چه چیزی تأکید دارد؟</p> <p>نیکوترین اندر زمن به تو این است: «تا آن جا که ممکن است باربشر را بردوش گرفتن.»</p>	۲۳
۰/۱۵	<p>مفهوم بیت «مپندار این شعله افسرده گردد // که بعد از من افروزد از مدفن من» چیست؟</p>	۲۴
۰/۱۵	<p>دریافت خود را از سروده زیر بنویسید؟</p> <p>«با بدان کم نشین که صحبت بد گرچه پاکی تو را پلید کند</p> <p>آفتابی بدین بزرگی را لکه ای ابر ناپدید کند.»</p>	۲۵
۰/۱۵	<p>مفهوم «مصراع اول» بیت زیر چیست؟</p> <p>تو قلب سپه رابه آیین بدار من اکنون پیاده کنم کارزار</p>	۲۶
۰/۱۵	<p>در سروده زیر:</p> <p>ای سرزمینی که ز خاکت خوشه های گندم می روید و پیامبران بر می خیزند.</p> <p>الف) «پیامبران بر می خیزند» چه مفهومی دارد؟</p> <p>ب) مقصود از «خوشه های گندم» چیست؟</p>	۲۷

پیروزی و نیک فرجامی بهره شما باد

فرداد ۹۸

دبیرستان نمونه دولتی امام صادق (ع) تهران ۱۳۹۴

امتحانات خرداد ماه ۹۸

راهنمای تصحیح فارسی ۱

رشته: ریاضی - تجربی

ردیف	شرح سوالات	بازم
۱	قلمروی زبانی (۷ نمره) معنی واژه های مشخص شده را با توجه به عبارت و شعر بنویسید. الف) درختی که جنس چوب آن سخت و تیره است ب) روش / نوع پ) نیکان - مردان حق ت) اسب یا شتر سرکش ج) سلمانی - آرایشگر امروزی چ) فریاد	۱/۵
۲	ب) املاي واژگان (۱/۵ نمره) نادرستی های املايي را در عبارت های زیر بیابید و درست آن ها را بنویسید. الف) ضمایم ب) اجل	۰/۵
۳	املاي درست واژگان را از داخل کمانک انتخاب کنید و در پاسخ نامه بنویسید. الف) قلب و سوی چشم مابه خطوط و (ستور - <u>سطور</u>) این کاغذها و کلمات بسته بود. ب) جولقی ای سر برهنه می گذشت / باسری مو چو پشت (تاس - <u>طاس</u>) و پشت ج) کمان را بمالید رستم به جنگ / به (<u>شست</u> - شصت) اندر آورده تیر خدنگ ه) صدهزاران این چنین (<u>اشباه</u> - اشباح) بین فرقاشان هفتادساله راه بین	۱
۴	در جمله های زیر نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. / <u>عنان</u> (مفعول) / <u>روشنایی</u> (مفعول) / <u>ایمن</u> (مسند) / <u>خویش</u> (مضاف الیه)	۱
۵	ساختمان واژه های مشخص شده را بنویسید <u>خطر آفرین</u> = مرکب / <u>بیشتری</u> = ونبدی	۰/۵
۶	باتوجه به سروده ی زیر یک «ترکیب وصفی و اضافی» مشخص کنید. کدام <u>باده ی</u> (وصفی) <u>باده مهر</u> (اضافی) / <u>تازیانه ی زخم</u> (اضافی) <u>هشتاد زخم</u> (وصفی)	۰/۵
۷	درباره کاربرد کلمه "را" در بیت زیر توضیح دهید.	۰/۵

	هدیه ها می داد هر درویش را (حرف اضافه)	تا بیاید نطق مرغ خویش را (نشانه مفعول)																		
۰/۱۵	کدام قسمت از جمله زیر حذف شده است؟ نوع حذف را بنویسید «زیراکه نیکو خو، بهتر = (است) هزاربار از نیکو رو» فعل است به قرینه معنوی حذف شده است	۸																		
۰/۱۵	جدول مقابل را کامل کنید	۹																		
	<table border="1"> <tr> <td>واژه</td> <td>هم آوای واژه</td> <td>مترادف</td> </tr> <tr> <td>قضا</td> <td>غزا</td> <td>تقدیر و سرنوشت</td> </tr> </table>	واژه	هم آوای واژه	مترادف	قضا	غزا	تقدیر و سرنوشت													
واژه	هم آوای واژه	مترادف																		
قضا	غزا	تقدیر و سرنوشت																		
۰/۱۵	برای واژه مشخص شده در مصراع «بپوشید درع سواران جنگ» شبکه معنایی بنویسید زره / شمشیر / کمان / جوشن / خنجر و ...	۱۰																		
۱	<p><u>قلمروی ادبی (۵ نمره)</u></p> <p>در عبارت های زیر آرایه های ادبی داخل پرانتز را بیابید.</p> <p>الف) در بندایت بند و <u>چاه</u> بود و در نهایت تخت و <u>گاه</u> بود (سجع)</p> <p>ب) بادی که در زمانه بسی شمع ها بکشت هم بر <u>چراغدان</u> شما نیز بگذرد (استعاره)</p> <p>ب) دی می شد و گفتم صنما عهد به جای آر گفتاغلطی خواجه در این <u>عهد</u> وفانیست (ایهام)</p> <p>ت) چنان ننگش آمد ز کار هجیر که شد <u>لاله رنگش</u> به <u>کردار قیر</u> (تشبیه)</p>	۱۱																		
۰/۲۵	واژه مشخص شده در بیت زیر چه نوع آرایه ادبی دارد؟ = <u>مجاز</u> من آزاده از <u>خاک</u> آزادگانم گل صبر می پرورد دامن من	۱۲																		
۰/۲۵	قافیه بیت زیر چه نوع آرایه ی ادبی دارد؟ چون بسی ابلس آدم روی هست پس به هر دستی نشاید داد دست <u>جناس</u>	۱۳																		
۱	هر یک از عبارات و اشعار گروه الف را با توجه به آرایه های موجود در گروه ب متصل کنید.	۱۴																		
	<table border="1"> <tr> <td>الف</td> <td>ب</td> </tr> <tr> <td>الف) از قیاسش خنده آمد خلق را</td> <td>جناس</td> </tr> <tr> <td>ب) جزا ز جام توحید هر گز ننوشم</td> <td>تشبیه</td> </tr> <tr> <td>ج) درین این پرده نیلوفری</td> <td>استعاره</td> </tr> <tr> <td>د) خروش سواران و اسبان زدشت</td> <td>انحراف</td> </tr> <tr> <td>کوچو خود پنداشت صاحب دلق را</td> <td></td> </tr> <tr> <td>زنی گریه تیغ ستم گردن من</td> <td></td> </tr> <tr> <td>کیست کند با چومنی همسری</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ز بهرام و کیوان همی برگذشت</td> <td></td> </tr> </table>	الف	ب	الف) از قیاسش خنده آمد خلق را	جناس	ب) جزا ز جام توحید هر گز ننوشم	تشبیه	ج) درین این پرده نیلوفری	استعاره	د) خروش سواران و اسبان زدشت	انحراف	کوچو خود پنداشت صاحب دلق را		زنی گریه تیغ ستم گردن من		کیست کند با چومنی همسری		ز بهرام و کیوان همی برگذشت		
الف	ب																			
الف) از قیاسش خنده آمد خلق را	جناس																			
ب) جزا ز جام توحید هر گز ننوشم	تشبیه																			
ج) درین این پرده نیلوفری	استعاره																			
د) خروش سواران و اسبان زدشت	انحراف																			
کوچو خود پنداشت صاحب دلق را																				
زنی گریه تیغ ستم گردن من																				
کیست کند با چومنی همسری																				
ز بهرام و کیوان همی برگذشت																				
۰/۱۵	در شعر زیر میان واژه ها مشخص شده چه آرایه ای را در ذهن نداعی می کند؟ <u>مراعات النظیر</u>	۱۵																		

	ب) تضاد	
۲	<p>شعر حفظی *بیت های زیر را تکمیل کنید.</p> <p>الف) هم او مر شمار انگهبان بود</p> <p>ب) علی ای همای رحمت تو چه آیتی خدارا</p> <p>ج) غم دل به دوست گفتن چه خوش است شهریارا</p> <p>ج) نایاد توافتام از یاد هرفت آنها</p>	<p>۱۶</p> <p>۱۷</p>
۴	<p>قلمروی فکری (۸ نمره) *معنی ابیات زیر را به نثر ساده امروزی بنویسید.</p> <p>۱) اگر آرزو داری که یار پیمان شکنی و بن وفا نباشی تا او بر سر عهد بماند (۱)</p> <p>۲) تو ای گرد آفریده هم جنگیدی و هم چاره گری کردی و باعث بی آبرویی خاندان نشدی (۵)</p> <p>۳) تو را جنوب نامیدم ای لبنان که مثل مسافری همراه باشی و رنج هاهستی (۵)</p> <p>۴) خدایا تو روزی بخش همه موجودات هستی (۵)</p> <p>۵) بزرگان به هر خوب و بدی عصبانی نمی شوند (۵)</p> <p>۶) معلم کارزیرکانه ای کرد. (۵)</p> <p>۷) با خواری طلب رحم و بخشش داشت (۵)</p>	<p>۱۸</p>
۱۵	<p>ب) مفهوم عبارات مشخص شده را در ابیات زیر بنویسید؟</p> <p>الف) <u>بخندید و لب را به دندان گزید = گنایه از تعجب کردن</u></p> <p>ب) <u>پی بردیم راه دست خودش هم نیست = گنایه از بلد نیست و مهارتی ندارد</u></p>	<p>۱۹</p>
۱۵	<p>مفهوم مصراع دوم بیت زیر از حافظ چیست؟ = <u>راز داری / عاشق راز عشق را افاش نمی کند</u></p> <p>حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست که آشنا سخن آشنا نگه دارد</p>	<p>۲۰</p>
۰/۲۵	<p>در سروده زیر کدام ویژگی بارز حضرت علی (ع) دیده می شود؟ = <u>یتیم نوازی</u></p> <p>«همتای آفتاب به خانه یتیمکان بیوه زنی ناییدی / اوصولت حیدری را دست مایه شادی کودکانه شان کردی.»</p>	<p>۲۱</p>

۰/۲۵	مثل «گندم نمای جو فروش میباش». آدمی را از چه بر حذر می دارد؟ = ریاکار نباشیم	۲۲
۰/۱۵	در عبارت زیر نویسنده بر چه چیزی تاکید دارد؟ = تحمل مشکلات مردم و کمک به آنها نیکوترین اندرز من به تو این است: «تا آن جاکه ممکن است بارش را بردوش گرفتن.»	۲۳
۰/۱۵	مفهوم بیت «مپندار این شعله افسرده گردد // که بعد از من آفرود از مدفن من» چیست؟ عشق به وطن از بین نمی رود	۲۴
۰/۱۵	دریافت خود را از سروده زیر بنویسید؟ توصیه به همنشینان بانیکان / پرهیز از همنشینی بابدان «با بدان کم نشین که صحبت بد آفتابی بدین بزرگی را گرچه پاکی تو را پلید کند لکه ای ابر ناپدید کند.»	۲۵
۰/۱۵	مفهوم «مصراع اول» بیت زیر چیست؟ = مرکز سپاه را مرتب کن (فرماندهی کن) توقلب سپه راه آیین بدار من اکنون پیاده کنم کارزار	۲۶
۰/۱۵	در سروده زیر: ای سرزمینی که ز خاکت خوشه های گندم می روید و پیامبران بر می خیزند. الف) «پیامبران بر می خیزند» چه مفهومی دارد؟ = مقدس بودن ب) مقصود از «خوشه های گندم» چیست؟ = نعمت و برکت	۲۷

پیدروزی و نیک فرهایمی بهره شما باد

فرداد ۹۸